

Komponent 4: Dekarbonizácia priemyslu

1 Popis komponentu

1.1 Oblasť politiky: priemysel

1.2 Cieľ

Prechod na nízkouhlíkovú ekonomiku a zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle. Zdroje z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) prispievajú k zníženiu emisií skleníkových plynov v priemysle v súlade s národnými cieľmi vyplývajúcimi z Integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021-2030 a Nízkouhlíkovej stratégie. Tieto opatrenia tiež pomôžu naplniť dlhodobé environmentálne a klimatické ciele Európskej únie najmä zníženie emisií na európskej úrovni o stanovených 55 % do roku 2030 v porovnaní s rokom 1990.

1.3 Dvojitá transformácia

Tento komponent naplňuje environmentálny cieľ dvojitej transformácie. Opatrenia na dekarbonizáciu priemyslu povedú k nižším emisiám skleníkových plynov, menším stratám energií a zavedú používanie inovatívnych environmentálnych technológií do priemyselnej výroby. Komponent priamo podporuje dosiahnutie cieľov Parížskej klimatickej dohody.

1.4 Reformy a investície

1.4.1 Reformy

Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry

Ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia dôjde, podľa predpokladov, k ukončeniu prevádzky tepelnej elektrárne Nováky, čo povedie k súvisiacemu poklesu celkových emisií CO₂ v SR, zníženiu podielu fosílnych zdrojov na výrobe energie a poklesu ceny elektrickej energie pre konečných spotrebiteľov. Prebehne transformácia regiónu horná Nitra, ktorá nebude závislá od ťažby uhlia. Táto reforma je už financovaná z iných európskych zdrojov a nebude si vyžadovať dodatočné zdroje z RRF.

Reforma 2: Nákladovo efektívne zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle

Nákladovo-efektívna podpora dekarbonizácie priemyslu, pričom bude podporené zavádzanie najlepších aktuálne dostupných technológií v priemyselnej výrobe a priemyselných procesoch. Bude zabezpečená minimálne realizovateľná miera spoluúčasti z prostriedkov RRF, s maximálnym možným zapojením dotknutých podnikov. Týmto sa zabezpečí efektívne pákovanie zdrojov.

Reforma 3: Novelizácia zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania (IPKZ)

Zefektívnenie kontrol a lepšie zabezpečenie fungovania integrovaného povoľovania a kontroly pre priemyselné podniky.

1.4.2 Investície

Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

Realizácia nákladovo efektívnej, nediskriminačnej a otvorenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania. Investície z RRF budú využité na kompenzáciu časti investičných nákladov potrebných na realizáciu opatrení prinášajúcich redukcii emisií skleníkových plynov v sektoroch, ktoré sa na ich tvorbe podieľajú významným objemom, prípadne majú vysoký potenciál ich znižovania prostredníctvom zavádzania čistejších výrobných technológií.

Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia (SIŽP) naviazaných na dekarbonizáciu

Investície budú zamerané na zefektívnenie vykonávania operatívnych činností (kontroly, odbery, merania) priamo v teréne v dotknutých prevádzkach a úpravu jestvujúcej infraštruktúry s prispôbením na prevažujúci pomer terénnej práce inšpektorov.

Odhadované celkové náklady: 368 mil. eur

Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

362 717 454 eur

Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov SIŽP naviazaných na dekarbonizáciu 5 242 202 eur

2 Hlavné výzvy a ciele

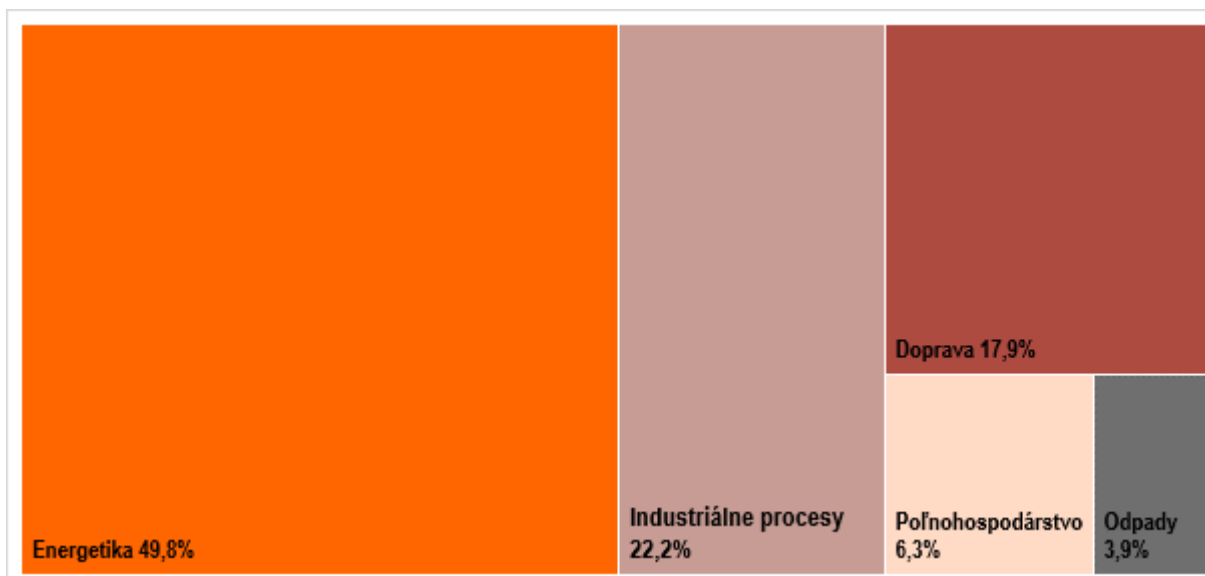
2.1 Hlavné výzvy

Redukcia skleníkových plynov

- Globálna zmena klímy, ktorej čelí ľudstvo, je spôsobená emisiami skleníkových plynov spojenými s ľudskou činnosťou. Podľa klimatológov je potrebné udržať zvýšenie priemernej ročnej teploty na úrovni najviac 2°C do konca tohto storočia. Európska komisia si preto vo svojej iniciatíve Zelená dohoda vytýčila cieľ dosiahnutia uhlíkovej neutrality v Európskej únii do roku 2050. Bol stanovený aj čiastkový cieľ na redukcii skleníkových plynov do roku 2030: zníženie emisií o 55 % v porovnaní so základným rokom 1990. Medzi skleníkové plyny radíme CO₂, N₂O, CH₄, SF₆, freóny a neúplné fluórované uhľovodíky a NF₃. Intenzita skleníkového efektu pre jednotlivé plyny sa prepočítava na ekvivalent CO₂ (CO₂ eq). Na Slovensku je hlavným producentom skleníkových plynov sektor priemyselnej výroby.
- Hlavnú časť skleníkových plynov produkovaných priemyslom tvorí CO₂, ktorý vzniká ako produkt spaľovania uhlíkatých fosílnych palív, najmä uhlia, zemného plynu a ropy. Ostatné skleníkové plyny v priemysle vznikajú v dôsledku rôznych výrobných procesov, netesností na zariadeniach a podobne.

Ako ukazuje Graf 1, podiel energetiky a industriálnych procesov z celkového objemu emisií skleníkových plynov na Slovensku je 72 %. Za nimi nasleduje sektor dopravy s takmer 18 % podielom na celku.

Graf 1: Podiel jednotlivých sektorov na emisiách skleníkových plynov v SR (2018)

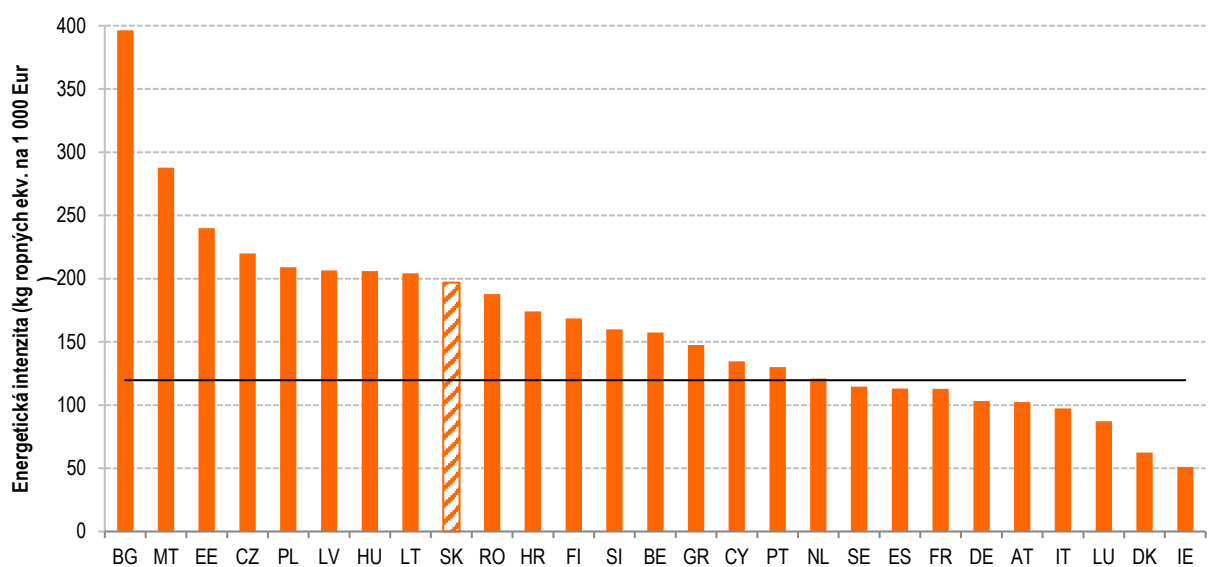

Zdroj: SHMÚ

Vysoká energetická a environmentálna náročnosť priemyslu

- Za posledných 30 rokov došlo na Slovensku k výraznému poklesu energetickej náročnosti (medzi rokmi 1990-2017 energetická náročnosť klesla o 64 %). To je dôsledkom stagnácie spotreby energie v absolútnych číslach, výrazného rastu slovenského HDP, ako aj odklonu od niektorých odvetví ťažkého priemyslu v 90-tych rokoch.
- Aj napriek tomu má Slovensko v porovnaní s priemerom EÚ pomerne vysokú energetickú náročnosť a v poslednom období sa približuje k priemeru EÚ pomalším tempom. Slovensko má deviatu najvyššiu úroveň energetickej intenzity spomedzi všetkých krajín EÚ (graf 2).

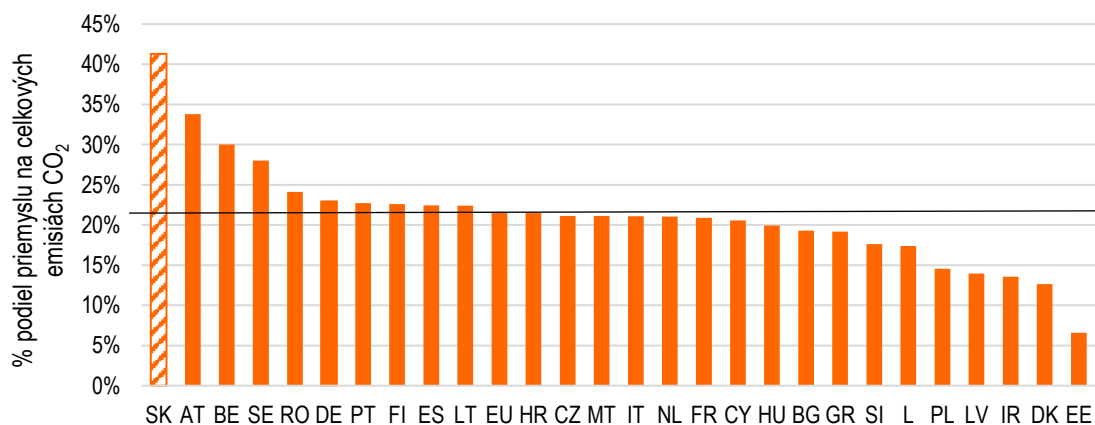
Graf 2: Úroveň energetickej intenzity, 2019

Zdroj: Eurostat

- Priemyselná výroba a využívanie fosílnych palív v priemysle je zdrojom 41 % všetkých emisií, ktoré sú vyprodukované na Slovensku, čo je najvyššie číslo spomedzi krajín EÚ (graf 3). Tento vysoký podiel súvisí so štruktúrou ekonomickej produkcie na Slovensku, ale je aj výsledkom zastaraných technológií. Výrazne nadpriemerný podiel priemyselnej výroby na emisiách na Slovensku je viditeľný aj v tabuľke 1.
- Zníženie emisií v priemysle je nutné pre splnenie dlhodobých environmentálnych záväzkov Slovenska a rovnako tak aj EÚ.

Graf 3: Podiel priemyslu (a využívania fosílnych palív v priemyselnej výrobe) na emitovaní CO₂ v roku 2018

Zdroj: Eurostat

Tabuľka 1: Podiel rôznych aktivít na produkcii skleníkových plynov (2018)

	SK	EÚ 27
Energetika	50 %	55 %
Industriálne procesy	22 %	9 %
Doprava	18 %	22 %
Poľnohospodárstvo	6 %	10 %
Nakladanie s odpadmi	4 %	3 %

Pozn.: Súčet percent sa kvôli zaokrúhľovaniu nerovná 100 %. Zdroj: Eurostat

- Sektor priemyselných procesov a využívania produktov (IPPU) zahŕňa všetky emisie skleníkových plynov vytvorené z technologických procesov vyrábajúcich suroviny a výrobky. Najvýznamnejšími zdrojmi emisií skleníkových plynov na Slovensku (Eurostat, 2018) sú nasledovné kategórie: výroba kovov (49 %), materiálny priemysel (24 %), chemický priemysel (18 %) a substituenty pre látky poškodzujúce ozón (7 %) (Eurostat, 2018).
- Z pohľadu ekonomickej motivácie prechodu na čistejšie technológie sa podniky na Slovensku delia na dve skupiny – spadajúce do systému obchodovania s emisnými kvótami (ETS) a tie ostatné. V prípade podnikov spadajúcich do systému ETS, táto schéma je formou trhového signálu, ktorý poskytuje aktuálne nastavenie ceny za tonu vypustených emisií skleníkových plynov, ako aj jej prognózu do budúcnosti. Rovnako ich ovplyvňuje objem bezodplatne pridelených emisných kvót, ktorých množstvo sa každý rok priebežne znižuje. V prípade podnikov mimo systému ETS takýto signál neexistuje.

2.2 Hlavné ciele

Správy Európskej komisie o Slovensku už niekoľko rokov definujú vysokú energetickú náročnosť ako jeden z problémov slovenského priemyslu, ktorý prináša problémy v oblasti životného prostredia a konkurencieschopnosti.¹

Zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle

- Jedným z hlavných cieľov SR pri transformácii ekonomiky na nízkouhlíkovú je zníženie emisií skleníkových plynov z priemyselnej výroby a priemyselných procesov. Tento proces by mal v dlhodobom horizonte prispieť k uhlíkovej neutralite EÚ do roku 2050.
- Snaha o zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle by mala byť dosiahnutá najmä zavádzaním inovácií a princípov obehového hospodárstva do priemyselných procesov, zvýšeným využívaním BAT (Best Available Technologies), modernizáciou energeticky a materiálovo náročných prevádzok s dôrazom na projekty so strednodobou až dlhodobou návratnosťou, či prechodom na čistejšie spôsoby výroby energie a produktov aj prostredníctvom využívania zdrojov energie bez emisií skleníkových plynov. Jednou z možných technológií na dekarbonizáciu priemyslu a energetiky je aj vodík.
- Z hľadiska financovania dekarbonizácie je potrebné také nastavenie finančných podporných mechanizmov, aby sa zabezpečilo pákovanie verejných zdrojov.

¹ Európska komisia: Správa o Slovensku, 2018, <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-slovakia-sk.pdf>

Európska komisia: Správa o Slovensku, 2019,

https://ec.europa.eu/slovakia/sites/default/files/sprava_o_slovensku_2019_1.pdf

Európska komisia: Správa o Slovensku, 2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0524&from=EN>

2.3 Kontext v národnej stratégii

Zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle súvisí s národnými cieľmi Integrovaného národného energetického a klimatického plánu na roky 2021-2030.

Tento plán má päť rozmerov:

- dekarbonizácia,
- energetická efektívnosť,
- energetická bezpečnosť,
- vnútorný trh s energiou a
- výskum, inovácia a konkurencieschopnosť.

Zníženie emisií produkovaných priemyslom priamo napĺňa štyri z piatich týchto rozmerov, s výnimkou vnútorného trhu s energiou.

3 Popis reforiem a investícií v rámci komponentu

3.1 Reformy

3.1.1 Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry

Výzvy:

- Slovenskí spotrebitelia elektrickej energie prostredníctvom TPS (tarifa za prevádzkovanie systému) prispievajú na nerentabilnú ťažbu hnedého uhlia a výrobu elektrickej energie v elektrárni Nováky. Spolu s elektrárnou Vojany ide o príspevok vyše 100 mil. eur ročne.
- Elektráreň v Novákoch je tretím najväčším producentom CO₂ v rámci slovenských prevádzok v EU ETS.
- Na výrobu elektriny z hnedého uhlia je naviazané vykurovanie miest Prievidza, Nováky a Zemianske Kostol'any, ako aj ďalších odberateľov, ktoré je potrebné najneskôr do roku 2023 nahradiť. Táto investícia je v pláne realizácie zo zdrojov aktuálneho programového obdobia 2014-2020.

Ciele:

- Ukončenie podpory výroby elektriny z domáceho uhlia v tepelnej elektrárni Nováky.
- Zníženie emisií skleníkových plynov a emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia.
- Komplexná transformácia regiónu hornej Nitry spojená s vytvorením nových pracovných príležitostí pre zamestnancov zasiahnutých zánikom pracovných miest v dôsledku zastavenia ťažby uhlia a výroby elektriny a tepla.

Implementácia:

- V júli 2019 bol prijatý Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.
- V prípade využívania biomasy na vykurovanie miest Prievidza, Nováky a Zemianske Kostol'any bude využívaná iba udržateľná biomasa, plne v súlade s metodológiou smernice Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov. V Pláne obnovy a odolnosti je zahrnutá len reforma ukončenia podpory spaľovania hnedého uhlia, ale konkrétne investície budú podporené z iných zdrojov.

- Výrazne sa zlepši energetický mix Slovenska, podiel fosílnych palív na energetickom mixe klesne o viac ako 5 %.
- Transformácia hornej Nitry povedie k stabilnej zamestnanosti v regióne aj po uzavretí elektrárne a baní na uhlie.
- Odstavenie elektrárne Nováky a transformácia regiónu je plne financované z už existujúcich zdrojov EÚ, najmä z Fondu na spravodlivú transformáciu - približne polovica zo 459 miliónov eur určených pre Slovensko bude smerovať do tohto regiónu. Ďalšie zdroje sú k dispozícii z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), konkrétne z operačných programov Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra, Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program.

Adresát:

- Hornonitrianske bane, Slovenské elektrárne, zamestnanci v zasiahnutých oblastiach (ťažba a výroba elektrickej energie), všetci koneční spotrebitelia elektrickej energie, podniky v oblasti hornej Nitry.

Časový rozvrh:

- Skončenie podpory pre výrobu elektrickej energie z uhlia a koniec výroby do 31. decembra 2023.

Reforma 2: Nákladovo efektívne zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle

Výzvy:

- Slovensko je jednou z najviac priemyselných krajín v EÚ, čo spôsobuje produkciu priemyselných emisií vyššiu než je priemer EÚ. Priemysel na Slovensku zároveň patrí k energeticky najnáročnejším ekonomickým sektorom.
- Napriek tomu, že podniky majú vo svojich investičných zásobníkoch aj projekty zamerané na zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií z produkcie a procesov so strednodobou až dlhodobou návratnosťou, existujúca ponuka financovania vždy nedokáže podnikom poskytnúť vyhovujúce finančné podmienky. Realizácia takýchto projektov by mala byť pre predmetné podniky aj ekonomicky zaujímavá a finančne rentabilná. Navyše, administratívna náročnosť prístupu k rôznym formám dotácií a podporných mechanizmov predstavuje dodatočnú bariéru pre jednotlivé podniky a zvyšuje náklady pre získanie prostriedkov z týchto mechanizmov.

Ciele:

- Hlavným cieľom je zabezpečiť zníženie emisií skleníkových plynov prostredníctvom projektovej podpory pre priemysel tak, aby bol dosiahnutý maximálny možný príspevok ku slovenským a európskym klimatickým cieľom.
- Inovovať energeticky a materiálno náročné prevádzky, ktoré produkujú emisie skleníkových plynov s dôrazom na projekty so strednodobou až dlhodobou návratnosťou. Znižovať používanie fosílnych palív v priemysle za podmienky, že je to technicky a ekonomicky efektívne.

Implementácia:

- Na národnej úrovni bude vytvorený koordinačný mechanizmus s predstaviteľmi Fondu na spravodlivú transformáciu a Modernizačným fondom (príp. inými zdrojmi financovania na projekty dekarbonizácie), aby boli dosiahnuté synergie a optimálne výsledky. Aj keď sú všetky tri fondy zamerané na podporu dekarbonizácie a procesov s ňou súvisiacich, každý z fondov má svoje špecifiká a pravidlá, ktoré musí rešpektovať.

- Deliacou líniou medzi RRF a Fondom na spravodlivú transformáciu je čiastočne regionálny rozmer, nakoľko oprávnenými územiami pre Fond na spravodlivú transformáciu je iba Trenčiansky kraj (horná Nitra), Košický kraj, Banskobystrický kraj a Bratislavský kraj. O podporu z RRF sa budú môcť hlásiť priemyselné podniky bez ohľadu na miesto prevádzky. Druhou deliacou líniou je dôraz RRF na podporu projektových zámerov s čo najnižšou cenou za tonu ušetrených skleníkových plynov, čo je aspekt, ktorý nie je prítomný vo Fonde na spravodlivú transformáciu. Projekty, ktoré získajú podporu z RRF sa nebudú môcť hlásiť o podporu z Fondu na spravodlivú transformáciu. Z rokovaní s predstaviteľmi Komisie pre Modernizačný fond vyplýva, že Modernizačný fond sa bude v prvých rokoch fungovania zameriavať primárne na projekty zo sektoru teplárstva, pričom tento sektor nebude podporovaný z RRF. Rovnako tak sa očakáva, že Modernizačný fond bude podporovať aj menej efektívne investície, ktoré spadajú do oblasti prioritných investícií. Očakáva sa, že podpora RRF bude smerovať iba do tých najefektívnejších a najúspornejších projektov. Projekty, ktoré získajú podporu z RRF sa nebudú môcť hlásiť o podporu z Modernizačného fondu. V prípade, že záujem o RRF bude vyšší než úroveň dostupných prostriedkov, neúspešné projekty z RRF sa budú môcť hlásiť aj o prostriedky Modernizačného fondu za predpokladu splnenia podmienok financovania z Modernizačného fondu.
- Vytvorenie nákladovo efektívneho spôsobu znižovania emisií skleníkových plynov pre podniky prostredníctvom rozšírenia používania nových účinných technológií a podporných opatrení. V rámci schémy podpory budú podporené iba tie projekty, ktoré sú v súlade s BAT, fosílna palivá sa primárne nebudú podporovať. V rámci zabezpečenia súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“ budú v rámci výziev stanovené špecifické kritéria oprávnenosti (eligibility criteria) a podporené tak budú iba projekty spĺňajúce požiadavky legislatívy EÚ a SR v oblasti ochrany životného prostredia ako aj ostatnej relevantnej legislatívy vrátane kritérií „výrazne nenarušiť“ vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií.
- Bude zabezpečené, aby množstvo emitovaných skleníkových plynov (v jednotkách eqCO₂) v daných podnikoch v priemere kleslo o minimálne 30 %.
- Implementácia sa bude vzťahovať na projekty s realizáciou do Q4 2025.
- Táto reforma si nevyžaduje dodatočné zdroje, keďže bude využívať existujúce personálne kapacity Ministerstva životného prostredia SR (MŽP SR) a administratívne kapacity vyplývajúce z investície 1.

Adresát:

- ETS podniky a podniky mimo ETS produkujúce emisie skleníkových plynov.

Časový rozvrh:

- Definovanie spôsobu podpory dekarbonizácie priemyslu na základe princípu hodnoty za peniaze a aktuálnych znalostí zo sektora.
- Vyhlásenie výzvy na predkladanie projektov znižovania emisií najneskôr v priebehu Q2-Q3 2022.
- Realizácia projektov do Q4 2025.

Štátna pomoc:

- Projekty zamerané na dekarbonizáciu priemyslu sú investične náročné a predpokladaná výška pomoci na ich podporu presahuje limity stanovené podľa GBER.
- Pre naplnenie reformy 2 a investície 1 bude vypracovaná a notifikovaná nová schéma štátnej pomoci zameraná na podporu investícií priemyselných podnikov v oblasti dekarbonizácie v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (2014/C 200/01).

- Podporené budú iba investície, u ktorých sa preukáže, že v dôsledku štátnej pomoci prispejú k ochrane životného prostredia nad rámec súčasných noriem EÚ záväzných pre daného prevádzkovateľa.
- V prípade podpory projektov subjektov aktívnych v rámci schémy ETS budú podporené iba také investície, ktorých implementácia povedie k úrovniam emisií skleníkových plynov značne pod hranicou súčasných referenčných hodnôt (benchmark). Táto podmienka bude kritériom oprávnenosti pre prihlásenie sa do vyhlásenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania.

Reforma 3: Novelizácia zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania (IPKZ)

Výzvy:

- Súčasná právna úprava procesu povoľovania integrovaných prevádzok a ich zmien predpokladá uskutočnenie rigidne nastavaného správneho konania, výsledkom ktorého je rozhodnutie s podrobnými podmienkami.
- Je potrebné zautomatizovať povoloovací proces prostredníctvom informačného systému obsahujúceho všetky požadované funkcionality.
- Zlúčenie konania aj s posudzovaním vplyvov na životné prostredia, v prípade ak to proces vyžaduje.
- Povoľovanie menej významných zmien je taktiež podmienené realizáciou správneho konania.
- Výkon kontrol v integrovaných prevádzkach vykonávajú tí istí zamestnanci, ktorí prevádzku povoľovali.
- Komplikovaný výkon kontrol v areáloch kde je viacero integrovaných prevádzok prepojených aj na prevádzky nevyžadujúce si integrované povolenie.
- Potrebné prepovoľovať všetky prevádzky tak, aby sa zohľadnil vplyv každej jednej prevádzky v areáli a podmienky boli určené v jednom povolení pre všetky činnosti, aj súvisiace, ktoré priamo nespádajú pod Prílohu 1 zákona IPKZ².
- Presun kompetencií v oblasti povoľovania priemyselných prevádzok, ktoré nevykonávajú činnosť podľa prílohy 1 na SIŽP.
- Identifikácia prevádzok bez vydaného integrovaného povolenia (IP), ktoré vykonávajú, alebo môžu vykonávať činnosť podľa Prílohy 1 zákona IPKZ.

Ciele:

- Vyňať stavebné povoľovanie spod integrovaného povoľovania a zriadenie samostatného stavebného odboru, ktorý bude ďalej vykonávať funkciu špeciálneho stavebného úradu.
- Plánovaná novela zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia dodrží, prípadne zvýši, aktuálnu úroveň účasti verejnosti na rozhodovaní a úroveň posudzovania vplyvov na životné prostredie.
- Nastaviť flexibilné a hospodárne podmienky správneho konania a vydávania rozhodnutia, v primeranom rozsahu nastavenie posudzovania z pohľadu mitigácie a adaptácie na zmenu klímy.

² Zákon 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Vytvorenie informačného systému so zabudovanou funkciou samotného konania pre vydanie integrovaného povolenia, alebo jeho zmeny.
- Vytvorenie efektívneho BAT centra na MŽP SR.
- Posilnenie povoliujúceho a kontrolného orgánu, ktorým je SIŽP, posilnenie školiacich kapacít SIŽP a prepojenie na BAT centrum.
- Posilnenie oblasti priemyselných emisií na MŽP SR.
- Pre túto reformu sa nevyžaduje podpora z RRF.

Implementácia:

- Novela zákona o IPKZ.
- Vytvorenie informačného systému.

Adresát:

- Prevádzkovatelia spadajúci pod režim IP a prevádzkovatelia s dobrovoľne vydaným IP a spĺňajúcimi požiadavky BAT nad rámec zákonných povinností.

Časový rozvrh:

- Novela zákona – 2021
- Informačný systém do Q4 2022
- Reorganizovanie IPK - SIŽP do Q4 2021
- Aplikácia nového zákona do Q4 2023

Štátna pomoc:

- Nie je relevantné.

3.2 Investície

3.2.1 Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

Výzvy:

- Slovensko je jednou z najviac priemyselných krajín v EÚ, čo spôsobuje produkciu priemyselných emisií vyššiu než je priemer EÚ. Priemysel na Slovensku zároveň patrí k energeticky najnáročnejším ekonomickým sektorom.
- Napriek tomu, že podniky majú vo svojich investičných zásobníkoch aj projekty zamerané na zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií z produkcie a procesov so strednodobou až dlhodobou návratnosťou, existujúca ponuka financovania vždy nedokáže podnikom poskytnúť finančné podmienky, pri ktorých by realizácia takýchto projektov mala pre predmetné podniky aj ekonomicko-finančné opodstatnenie. Navyše, administratívna náročnosť prístupu k rôznym formám dotácií a podporných mechanizmov predstavuje dodatočnú bariéru pre jednotlivé podniky a zvyšuje náklady pre získanie prostriedkov z týchto mechanizmov.

- Táto investícia priamo vychádza z reformy 2, keďže bude založená na výsledkoch výzvy na predkladanie projektov znižovania emisií, tak ako ju definuje reforma 2. Výber konkrétnych projektových zámerov bude založený na kritériách oprávnenosti a výberového procesu tak, ako sú tieto kritériá definované nižšie v texte tejto investície.

Ciele:

- Vyhlásenie nediskriminačnej, transparentnej a otvorenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania, ktorá bude otvorená pre priemyselné podniky vo všetkých priemyselných odvetviach s cieľom zníženia emisií skleníkových plynov v priemyselnej výrobe o maximálnu možnú mieru vzhľadom na celkovú alokáciu pre investíciu.
- Cieľom je podporiť projekty, ktoré ponúkajú čo najnižšiu mieru spoluúčasti RRF na financovaní zníženia jednej tony eqCO₂ pri 5 % diskontnej sadzbe počas celej životnosti daného projektu a po zarátaní prípadného nárastu sekundárnych emisií. Rozdelenie financií bude prebiehať na základe otvorenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania, ktorý zoradí projekty podľa úrovne spoluúčasti RRF za tonu ušetrených emisií skleníkových plynov od najlacnejších po najdrahšie. Do výzvy sa budú môcť na nediskriminačnej báze zapojiť všetky priemyselné podniky, ktoré spĺnia podmienky.
- Po zohľadnení súboru projektov predložených zo strany priemyselných podnikov, ako aj predbežného zoznamu Modernizačného fondu bol za účelom stanovenia referenčných hodnôt podpory zvolený ako modelový príklad súbor projektových zámerov konkrétnych prevádzok, ktoré boli predložené zo strany slovenských priemyselných podnikov s cieľom dekarbonizácie. Tento súbor projektov bol zvolený nakoľko ide o najefektívnejšie známe investície do dekarbonizácie slovenského priemyslu z hľadiska spoluúčasti štátu na zníženie jednej tony eqCO₂ a rozsahu dekarbonizácie.
- Tento súbor projektov má potenciál znížiť celkové emisie o 3 mil. ton eqCO₂ ročne pri spoluúčasti štátu vo výške 340 mil. eur (363 mil. eur pri bežných cenách). Berúc do úvahy úroveň produkcie skleníkových plynov v roku 2019, Slovensko musí pre splnenie cieľov zníženia skleníkových plynov do roku 2030 znížiť emisie o približne 5,5 mil. ton eqCO₂/rok. Predmetný súbor projektov by teda dosiahol takmer 60 % z potrebného zníženia na splnenie cieľa. Táto úspora môže byť dosiahnutá až od roku 2027, kedy budú všetky realizované projekty v plnej prevádzke.
- Počas predpokladanej 30 ročnej životnosti projektov, a zohľadnení diskontnej sadzby 5 % možno očakávať úsporu emisií vo výške min. 38 mil. ton eqCO₂.
- Tieto investície zaradia prevádzky na úroveň najlepších prevádzok v EÚ. Očakáva sa, že po realizácii investícií klesnú emisie skleníkových plynov v daných prevádzkach o vyše tretinu a budú výrazne pod dnešnou úrovňou voľnej alokácie emisných povoleniek pre prevádzku.
- Okrem tohto sa očakávajú vedľajšie environmentálne benefity, najmä zníženie vypúšťania znečisťujúcich látok do ovzdušia (tuhé znečisťujúce látky PM, oxidy síry, oxidy dusíka, ťažké kovy a pod.). Konkrétne hodnoty zníženia týchto látok budú závisieť od konkrétnych projektov, ktoré uspejú v súťažnom ponukovom konaní.
- Potenciálna cena zníženia emisií v prípade podpory konkrétnych projektov v rámci modelového príkladu by bola 8,9 € za tonu eqCO₂ počas celej životnosti projektu (min. 30 rokov) rátajúc s 5 % diskontnou sadzbou. Táto suma zohľadňuje nárast sekundárnych emisií. Celkový náklad projektu je bezpredmetný – projekty budú podporované v závislosti od vyžadovanej podpory z verejných zdrojov za tonu skleníkových plynov.
- Poskytnúť dotknutým podnikom priestor a finančnú podporu pre modernizáciu ich výrobných procesov tak, aby sa priblížili k najmodernejším technológiám a boli svojou emisnou náročnosťou schopné zvyšovať svoju konkurencieschopnosť za priebežného približovania sa európskym a slovenským klimatickým cieľom.

- Cieľom je čerpanie prostriedkov pre účel modernizácie, ktorá sa má realizovať maximalizáciou nákladovej efektívnosti a prínosov pre klimatické ciele.

Implementácia:

- Podpora z RRF sa bude uplatňovať na báze súťažného ponukového konania v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (2014/C 200/01).
- Projekty, ktoré získajú podporu z RRF sa nebudú môcť hlásiť o podporu z Modernizačného fondu. V prípade, že záujem o RRF bude vyšší než úroveň dostupných prostriedkov, neúspešné projekty z RRF sa budú môcť hlásiť aj o prostriedky Modernizačného fondu za predpokladu splnenia podmienok financovania z Modernizačného fondu. Množstvo prostriedkov dostupných v súťažnom ponukovom konaní RRF bude každopádne konštantné a nebude sa meniť. Z rokovaní s predstaviteľmi Komisie pre Modernizačný fond vyplýva, že Modernizačný fond sa bude v prvých rokoch fungovania zameriavať primárne na projekty zo sektoru teplárstva, pričom tento sektor nebude podporovaný z RRF. Rovnako tak sa očakáva, že Modernizačný fond bude podporovať aj menej efektívne investície, ktoré spadajú do oblasti prioritných investícií. Očakáva sa, že podpora RRF bude smerovať iba do tých najefektívnejších a najúspornejších projektov.
- Výzva s aplikáciou súťažného ponukového konania bude otvorená pre všetky typy priemyselných podnikov, ktoré splnia stanovené podmienky. Cieľom bude realizácia efektívnej, nediskriminačnej a otvorenej súťaže so zapojením čo najviac podnikov z rôznych oblastí priemyselných odvetví.
- Po vyhlásení výzvy, v ktorej bude špecifikovaná maximálna možná miera spoluúčasti z RRF, budú prijaté projekty zoradené podľa ich ponúkaného nákladu za tonu zníženia emisií skleníkových plynov od najlacnejších po najdrahšie, berúc do úvahy prípadný nárast/pokles sekundárnych emisií, ktorý bude výsledkom realizácie investície. Podporené budú iba tie projekty, ktoré nepresiahnu maximálnu možnú stanovenú dotáciu za tonu emisií, budú v súlade s kritériami „výrazne nenarušiť“ a svojím celkovým finančným rozsahom nepresiahnu stanovenú alokáciu. Podporené budú tie projekty, ktoré sú v súlade s BAT, fosílna palivá nebudú môcť byť podporené nad rámec kritérií „výrazne nenarušiť“.
- Vylúčené budú všetky projekty, ktoré nespĺňajú kritéria o environmentálnej udržateľnosti, t.j. technológie založené na báze fosílnych palív, energii z neudržateľných biopalív, biokvapalín a palív z biomasy (podľa metodológie smernice 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov).
- Jediným kritériom výberu konkrétnych projektov v súťažnom ponukovom konaní bude úroveň žiadaného spolufinancovania z prostriedkov RRF v EUR za ušetrenú tonu emisií eqCO₂ počas celej životnosti danej technológie a uplatnení diskontnej sadzby 5 % ročne, berúc do úvahy prípadný nárast/pokles sekundárnych emisií, ktorý bude výsledkom realizácie investície. Toto zaručí široký priestor pre súťaž, keďže všetky priemyselné podniky sa budú môcť prihlásiť, pričom iba cena za zníženie emisií bude kritériom pri dodržaní ďalších podmienok opísaných nižšie. Máme za to, že otvorenosť tejto podmienky zaručí, že sa do výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania prihlási dostatok firiem na to, aby vznikol konkurenčný tlak voči podnikom a tie tak ponúknu čo najnižšiu cenu.
- Bude zabezpečené, aby množstvo emitovaných skleníkových plynov (v jednotkách eqCO₂) v podporených podnikoch v priemere kleslo o minimálne 30 %. Táto podmienka bude súčasťou vyhláseného súťažného ponukového konania.
- Informácie o výzve budú zverejnené na webovej stránke MŽP SR. Po vyhodnotení výzvy budú zverejnené informácie o rozdelení financií medzi jednotlivé priemyselné podniky, výške prostriedkov, ktoré získali jednotlivé podniky, informácie o poskytovateľovi grantu, dátum rozhodnutia, adresa daného priemyselného podniku a ekonomický sektor, v ktorom podnik pôsobí.
- S priemyselnými podnikmi, ktoré uspejú vo výzve nebudú prebiehať žiadne ďalšie rokovania v otázke ceny za ušetrenú tonu emisií eqCO₂ počas celej životnosti danej technológie a uplatnení diskontnej

sadzby 5 % ročne. Prísne bude uplatnená cena, ktorá bola uvedená v procese prihlásenia súťažného ponukového konania, pričom prebehne iba jedno kolo konania.

- Podpora bude implementovaná v pôsobnosti MŽP SR v súčinnosti hlavných vecne dotknutých sekcií, zložených z odborníkov z prostredia integrovaného povoľovania a kontroly znečistenia, projektových manažérov, odborníkov priamo z prostredia priemyslu a zamestnancov vecných sekcií MŽP SR. V prípade potreby budú v procese implementácie zapojení ďalší relevantní aktéri (stakeholders), experti z občianskej spoločnosti a samospráv.
- Podpora z RRF bude priebežne vyhodnocovať pokrok smerom k napĺňaniu klimatických cieľov stanovených pre rok 2030, vrátane trajektórie k dosiahnutiu redukcie skleníkových plynov aspoň o 55 % v porovnaní s rokom 1990.
- Po samotnej realizácii projektu bude zabezpečená kontrola naplnenia jeho cieľov a kompatibilita skutočných emisných redukcí s pôvodne navrhovanými. Kontrola bude zabezpečovaná v súčinnosti MŽP SR a podriadených organizácií ako SIŽP, ktorá priebežne monitoruje plnenie environmentálnych štandardov v jednotlivých oblastiach a zaručí, že dôjde k deklarovanej úspore emisií. V prípade nesplnenia projektových záväzkov budú uplatnené sankčné mechanizmy v dostatočne motivujúcej miere.
- V prípade podpory projektov subjektov aktívnych v rámci schémy ETS budú podporené iba také investície, ktorých implementácia povedie k úrovniam emisií skleníkových plynov značne pod hranicou súčasných referenčných hodnôt (benchmark). Táto podmienka bude kritériom oprávnenosti pre prihlásenie sa do vyhlásenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania.
- Budú podporené iba projekty, ktorých realizácia nezačala pred tým, ako sa priemyselný podnik prihlásil do aukčnej schémy.
- Pre implementáciu navrhovanej formy kontroly bude potrebné posilnenie SIŽP a jej príslušnosti v trestnom konaní.
- Výzvy a implementácia budú realizované na základe platných pravidiel štátnej pomoci.

Adresát:

- MŽP SR bude vystupovať ako implementačný subjekt. V rámci MŽP SR budú zabezpečené dostatočné administratívne kapacity pre úspešnú implementáciu tohto komponentu. Z pohľadu MŽP SR, prípadne podriadených organizácií, bude zabezpečený dostatočný počet zamestnancov a odborníkov, ktorí budú na plán dohliadať. Je potrebné efektívne nastaviť a spravovať schémy štátnej pomoci, nastaviť personálny systém dohľadu nad podávaním žiadostí a ich kontrolou a vyhodnocovaním. Následne po samotnej realizácii bude daný subjekt zabezpečovať kontrolu a ich spätné hodnotenie, na základe ktorého budú udeľované prípadné sankcie za nesplnenie zmluvných záväzkov.

Časový rozvrh:

- Projekty budú podporované v rokoch 2022 až 2025, tak aby bola zabezpečená ich finalizácia do Q4 2025.
- Po ukončení realizácie jednotlivých projektov bude možné od roku 2027 počítať s celkovými úsporami na emisiách skleníkových plynov na základe ich konkrétnych redukčných potenciálov.

Štátna pomoc:

- Projekty zamerané na dekarbonizáciu priemyslu sú investične náročné a predpokladaná výška pomoci na ich podporu presahuje limity stanovené podľa GBER.

- Vytvorená a notifikovaná bude nová schéma štátnej pomoci v podobe výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania zameraná na podporu investícií priemyselných podnikov v oblasti dekarbonizácie v súlade s Usmerneniami o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020 (2014/C 200/01).
- Podporené budú iba investície, u ktorých sa preukáže, že v dôsledku štátnej pomoci prispievajú k ochrane životného prostredia nad rámec súčasných noriem EÚ záväzných pre daného prevádzkovateľa.
- V prípade podpory projektov subjektov v rámci schémy ETS budú podporené iba také investície, ktorých implementácia povedie k úrovniam emisií skleníkových plynov značne pod hranicou súčasných referenčných hodnôt (benchmark) a nebude viesť k dodatočným ziskom v dôsledku voľných alokácií povoleniek. Tieto podmienky budú kritériami oprávnenosti pre prihlásenie sa do vyhlásenej výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania.

3.2.2 Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov SIŽP naviazaných na dekarbonizáciu

Výzvy:

- V praxi inšpekcie sa vykonávanie operatívnych odberov a analýz vzoriek materiálov, ktoré by umožnili efektívnejšie zameranie vykonávaných kontrol, realizuje len minimálne.
- Aktuálne materiálne vybavenie inšpekcie neumožňuje inšpektorom vykonávať potrebné množstvo činností samostatne a priamo v teréne, po zbere dát musia byť práce dokončované v kancelárii, resp. zverené na vykonanie tretím osobám.
- SIŽP disponuje piatimi miestnymi inšpektorátmi (jeden nový inšpektorát bude otvorený koncom roka 2021), čo znamená, že geografická vzdialenosť k niektorým priemyselným zariadeniam je stále pomerne vysoká. Vozový park SIŽP je zároveň zastaraný a nedostatočný. SIŽP disponuje iba troma dodávkami s potrebnou meracou technikou (ročník výroby 2003 a dvakrát 2011), ktoré využíva Útvar inšpekcie ochrany ovzdušia.
- SIŽP nedisponuje dostatočným množstvom terénnych áut, ktoré sú nutné na prácu v nespevnenom a ťažko dostupnom teréne a v ktorom dochádza k niektorým kontrolám. SIŽP má v súčasnosti iba šesť týchto áut, pričom štyri z nich boli vyrobené v roku 2003. Približne 60 % vozového parku SIŽP je starších ako 10 rokov a 90 % vozidiel SIŽP chýba kapacita na prekonávanie nespevnených a ťažko dostupných terénov.
- Infraštruktúra organizácie nezodpovedá potrebám pre vykonávanie zvýšenej práce v teréne vyplývajúcej z investície 1.
- Reforma 3 si bude vyžadovať zvýšenú kontrolu na zariadeniach, ktoré sú súčasťou IPKZ.
- Investícia je priamo naviazaná na Reformu 3.

Ciele :

- Vykonávanie operatívnych analýz priamo na mieste v teréne umožní cielené zameranie na konkrétne zistené nedostatky bez potreby vykonávania dlhotrvajúcich akreditovaných analýz zameraných na široké množstvo ukazovateľov.
- Zmeniť pomer kancelárskej a terénnej práce v prospech terénnych prác. Viacero najmä administratívnych úkonov súvisiacich s vykonávaním kontrol sa bude realizovať priamo v teréne, čo ušetrí čas a umožní efektívnejšiu prácu.
- Obnova vozového parku SIŽP, bez ktorej nie je možná efektívna kontrola prevádzok.

- Rekonštrukcia a modernizácia existujúcej infraštruktúry so zameraním na aplikáciu materiálneho vybavenia a techniky pre zvýšené množstvo terénnych prác.
- Očakáva sa, že zvýšená úroveň kontroly povedie k priamemu a nepriamemu zníženiu environmentálneho znečistenia vo všetkých oblastiach (ovzdušie, pôda, voda) a zároveň bude mať nepriamy presah na znižovanie emisií skleníkových plynov.

Implementácia:

- Pre jednotlivé agendové zamerania inšpekcie budú obstarané a následne špeciálnymi meracími zariadeniami a kancelárskou technikou vybavené vozidlá najmä pre inšpekciu ochrany ovzdušia, ochrany vôd a odpadového hospodárstva.
- SIŽP bude posudzovať prevádzky počas hodnotenia výzvy s aplikáciou súťažného ponukového konania (investícia 1). Toto posudzovanie prebehne napríklad v otázke všetkých kritérií „výrazne nenarušiť“ (vyhodnocovanie emisií CO₂ aj iných znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody, pôdy, posudzovanie vzhľadom na nakladanie s odpadmi, dopadov na biodiverzitu a pod.). Po uskutočnení investície bude SIŽP posudzovať efektivitu riešenia a či deklarované ciele boli splnené. Inšpektori budú tieto prevádzky sledovať aj počas realizácie investície. Preto je potrebné zlepšiť ich technické vybavenie. Okrem toho je nutné zlepšiť technické vybavenie SIŽP pre posilnenie implementácie zákona o IKPZ plošne na všetkých prevádzkach IKPZ za účelom eliminácie poškodzovania životného prostredia.
- Obnova vybavenia a to najmä vozového parku a IT vybavenia pre zvýšený objem prác v teréne. V priloženom exceli sú definované typy vozidiel pre referenčnú hodnotu (benchmark), pričom v prípade všetkých z nich bol zvolený ekvivalent s čo najnižšími emisiami CO₂/km – všetky vozidlá sú plug-in hybridmi (PHEV).
- Paralelne sa upraví infraštruktúra inšpekcie pre parkovanie nových vozidiel a bezpečné umiestnenie a skladovanie zakúpenej techniky.

Adresát:

- Slovenská inšpekcia životného prostredia

Časový rozvrh:

- 01/2022 – 09/2022 – obstaranie vozidiel
- 01/2022 – 09/2022 – obstaranie meracej techniky a kancelárskej techniky
- 03/2022 – 09/2022 – obstaranie projektovej dokumentácie pre úpravu infraštruktúry
- 09/2022 – 09/2024 – postupné dodanie a úprava vozidiel s inštaláciou meracej a kancelárskej techniky
- 09/2022 – 09/2024 – úprava existujúcej infraštruktúry

4 Strategická sebestačnosť a bezpečnostné otázky

Realizácia navrhovaných reforiem a investícií prispeje k budovaniu Európskej únie odolnej voči zmene klímy a pripravenej na jej dôsledky. Zlepší tiež energetickú bezpečnosť zvýšením energetickej efektívnosti.

5 Medzinárodné reformné a investičné zámery

Komponent neobsahuje medzinárodné reformné a investičné zámery.

6 Zelená transformácia

Komponent dekarbonizácia priemyslu priamo prispieva k významnému zníženiu produkcie emisií skleníkových plynov a zároveň prispieva ku zníženiu súčasného vysokého podielu emisií priemyslu na celkových emisiách. Súlad s legislatívou: s Nariadením 2010/75/EU o priemyselných emisiách, Nariadením 2001/81/EC k emisným stropom a nariadením o fluórovaných skleníkových plynach. Realizácia projektov v danej oblasti pozitívnym spôsobom prispeje k pokroku pri dosahovaní klimatickej neutrality do roku 2050. Dekarbonizácia priemyslu má dopad na zelenú transformáciu v zmysle boja proti najdôležitejšej environmentálnej výzve – klimatickej zmene. Komponent má pozitívny vplyv aj na iné environmentálne ciele, najmä na kvalitu ovzdušia.

7 Digitálna transformácia

Aby sa Slovenská republika radila medzi konkurencieschopné krajiny na medzinárodnej scéne, je potrebné podporovať vedecko-výskumné projekty, zavádzanie nových technológií, inovácií a koncepcie Priemyslu 4.0 do všetkých priemyselných odvetví. Nakoľko tvorí priemysel takmer 25 % nášho hrubého domáceho produktu a Slovenská republika patrí medzi popredné európske ekonomiky v strojárskom, resp. automobilovom priemysle, je zavádzanie Priemyslu 4.0 a s ním spojených fenoménov ešte dôležitejšie. Digitalizácia procesov na SIŽP priamo prispieva k tomuto cieľu.

8 Princíp výrazne nenarušiť

Realizácia navrhovaných opatrení významným spôsobom prispeje k mitigácii zmeny klímy, pričom neprinesie zhoršenie z pohľadu adaptácie. Pozitívne bude ovplyvnená miera znečistenia ovzdušia, nebude narušená biodiverzita, bude nepriamo podporená obehová ekonomika.

Realizácia opatrení prinesie značnú úsporu na emisiách skleníkových plynov.

8.1 Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry

Časť 1 kontrolného zoznamu – dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	Áno	Nie	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uveďte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	Reforma bude viesť k ukončeniu spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a tým výrazne prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov. V rámci reformy nebudú podporené projekty, ktoré by boli v rozpore s princípmi „výrazne nenarušiť“ a ich technickými usmerneniami ani projekty, ktoré budú v rozpore s Taxonómiou udržateľného financovania, napr. výrobu energie z iných fosílnych palív alebo nepoškodí ďalších päť zložiek ako transformácia ústredného kúrenia, energetické zhodnotenie z odpadu a iné. Konkrétne investície budú financované z iných zdrojov (ako

			napr. FST, operačné programy Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra, Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program).
Adaptácia na zmenu klímy		X	Reforma pozitívne ovplyvní adaptáciu prostredníctvom konkrétnych opatrení realizovaných cez investície v transformácii regiónu hornej Nitry. Zníženie emisií zo spaľovania uhlia sa nielen pozitívne prejaví na prírode a krajine, ale navyše posilní jej adaptačnú schopnosť.
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Reforma prispeje k zníženiu spotreby vody v priemyselných prevádzkach, podporou ďalšieho využívania odpadových vôd v priemyselných prevádzkach. Zníženie spotreby vody v samotnom baníctve pozitívne prispeje ku danému environmentálnemu cieľu. Existuje však riziko akumulácie vody v priestoroch po ukončení ťažby a jej vytekanie na povrch. Na to, aby bol zabezpečený princíp výrazne nenarušiť, budú opatrenia po skončení ťažby uhlia dodržiavať platné národné a európske nariadenia a normy ohľadom rekultivácie vyťažených banských priestorov.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Reforma prispeje k podpore predchádzania vzniku odpadov a bude výrazne preferovať podporu opätovného využitia vzniknutých odpadov priamo v priemyselnom areáli prevádzky.
Prevenencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Reforma výrazne zlepší kvalitu ovzdušia v regióne, predovšetkým cez zníženie emisií oxidov dusíka, síry a PM _{2,5} a PM ₁₀ zo spaľovania uhlia, ale aj z banských ťažobných činností a dopravy.
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Činnosti podporované reformou budú mať zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu. Zníženie emisií zo spaľovania uhlia sa pozitívne prejaví na prírode a krajine,

			ukončenie banskej činnosti povedie k obnove ekosystémov.
--	--	--	---

8.2 Reforma 2: Nákladovo efektívne zníženie emisií skleníkových plynov v priemysle

Časť 1 kontrolného zoznamu – dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	<i>Áno</i>	<i>Nie</i>	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uvedte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	Podporované aktivity vyplývajúce z prijatia reformy budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení, a dekarbonizačných stratégií. Reforma prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov prostredníctvom podpory a aplikácie „best available technology“ (BAT). V rámci investície nebudú podporené projekty, ktoré by boli v rozpore s princípom „výrazne nenarušiť“ a ich technickými usmerneniami ani projekty, ktoré budú v rozpore s Taxonómiou udržateľného financovania. Dôraz sa bude klásť na súlad podpory tých projektov, ktoré spĺňajú EÚ smernice, konkrétne smernicu o priemyselných emisiách zameranú na znečisťujúce látky v ovzduší vs. EU ETS pri zohľadňovaní emitovania skleníkových plynov. Reforma podporí znižovanie emisií skleníkových plynov z výrobných ekonomických činností, u ktorých sa buď (1) preukázalo, že sú v súlade s medzinárodne uznávanou metódou určovania prechodu na prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo, alebo (2), ktoré sú nižšie ako priemerné globálne emisie (na základe výkonnostnej emisnej normy určenej medzinárodne uznávanými údajmi) pre túto hospodársku činnosť.
Adaptácia na zmenu klímy		X	Reforma pozitívne ovplyvní adaptáciu prostredníctvom konkrétnych opatrení realizovaných cez investíciu 1.

			Reforma vytvorí podmienky (vyhlásenie výzvy, konkrétne zadefinovanie jej znenia) prostredníctvom ktorej bude môcť byť realizovaná investícia 1.
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Reforma vytvorí rámec, aby v konkrétnych opatreniach boli identifikované a riadené aj riziká spojené s kvalitou vody a / alebo spotrebou vody na príslušnej úrovni a aby zodpovedali požiadavkám právnych predpisov EÚ o vode.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Reforma deklaruje, že najmenej 70 % (hmotnostných) nebezpečného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii odpadu z EÚ 17 05 04 v zozname odpadov EÚ), ktorý vznikne počas rekonštrukcií, musí byť pripravené na opätovné použitie alebo odoslané na recykláciu alebo iné zhodnotenie materiálu, prípadne že budú zastarané technológie riešené v súlade s požiadavkami príslušnej legislatívy.
Prevenca a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Prostredníctvom investície 1 dôjde k zníženiu emisií do ovzdušia v sektore priemyslu. Aby sa zabránilo nepriamym dopadom, reforma bude vychádzať z princípov znižovania emisií do ovzdušia a vody v rozmedzí BAT stanovených v BREF pre príslušný typ výroby / služieb. Bude podporovať implementáciu uznávaných systémov environmentálneho manažérstva (ISO 14001, EMAS alebo ekvivalent).
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Reforma podporuje posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA) a bude implementovaná v súlade so smernicami EÚ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2014/52 / EÚ) a s akýmkoľvek potrebnými zmierňovacími opatreniami na ochranu biodiverzity / ekosystémov, najmä v prípadoch ako je svetové dedičstvo

		UNESCO a kľúčové oblasti biodiverzity (KBA). Pre miesta / prevádzky nachádzajúce sa v oblastiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane siete chránených území Natura 2000, ako aj ďalších chránených území) zaisťuje, že bude vykonané príslušné hodnotenie v súlade s ustanoveniami stratégie EÚ v oblasti biodiverzity (KOM (2011) 244), smernice o vtákoch (2009/147 / ES) a smernice o biotopoch (92/43 / EHS) (alebo iné rovnocenné národné ustanovenia alebo medzinárodné normy).
--	--	---

8.3 Reforma 3: Novelizácia zákona o IPKZ

Časť 1 kontrolného zoznamu – dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	<i>Áno</i>	<i>Nie</i>	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uveďte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	Reforma prispeje k zníženiu emisii skleníkových plynov prostredníctvom aplikácie BAT. Opatrenie nebude podporovať projekty, ktoré by boli v rozpore s princípom „výrazne nenarušiť“ a ich technickými usmerneniami ani projekty, ktoré budú v rozpore s Taxonómiou udržateľného financovania.
Adaptácia na zmenu klímy		X	Reforma pozitívne ovplyvní adaptáciu na zmenu klímy v sektore priemyslu, nakoľko znížia emisie skleníkových plynov. V prípade, ak by zmeny vo vykonávaní predpisov a postupov IPKZ predstavovali riziko v tom, že niektoré environmentálne aspekty nebudú plne zahrnuté, tak v tom prípade sa procesy budú riadiť podľa príslušných zabezpečení (napr. rešpektovanie zásad EÚ v oblasti účasti zainteresovanej verejnosti, procedurálne zapracovanie pripomienok a pod.)
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	V prípade, ak by zmeny vo vykonávaní predpisov a postupov IPKZ predstavovali riziko v tom,

			že niektoré environmentálne aspekty nebudú plne zahrnuté, tak v tom prípade sa procesy budú riadiť podľa príslušných zabezpečení (napr. rešpektovanie zásad EÚ v oblasti účasti zainteresovanej verejnosti, procedurálne zapracovanie pripomienok a pod.)
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Aplikácia reformy bude mať nepriamy dopad na zlepši manažment odpadov a bude zohľadňovať prístupy obehového hospodárstva.
Prevenca a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Kvalitnejšou kontrolou predpisov sa nepriamo zlepši stav v týchto oblastiach. V prípade, ak by zmeny vo vykonávaní predpisov a postupov IPKZ predstavovali riziko v tom, že niektoré environmentálne aspekty nebudú plne zahrnuté, tak v tom prípade sa procesy budú riadiť podľa príslušných zabezpečení (napr. rešpektovanie zásad EÚ v oblasti účasti zainteresovanej verejnosti, procedurálne zapracovanie pripomienok a pod.)
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	V prípade, ak by zmeny vo vykonávaní predpisov a postupov IPKZ predstavovali riziko v tom, že niektoré environmentálne aspekty nebudú plne zahrnuté, tak v tom prípade sa procesy budú riadiť podľa príslušných zabezpečení (napr. rešpektovanie zásad EÚ v oblasti účasti zainteresovanej verejnosti, procedurálne zapracovanie pripomienok a pod.)

8.4 Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

Časť 1 kontrolného zoznamu – dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	Áno	Nie	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uveďte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	Podporované aktivity vyplývajúce z prijatia reformy budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení,

			a dekarbonizačných stratégií. Reforma prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov prostredníctvom podpory a aplikácie BAT. V rámci investície nebudú podporené projekty, ktoré by boli v rozpore s princípom „výrazne nenarušiť“ a ich technickými usmerneniami ani projekty, ktoré budú v rozpore s Taxonómiou udržateľného financovania. Dôraz sa bude klásť na súlad podpory tých projektov, ktoré spĺňajú EÚ smernice, konkrétne smernicu o priemyselných emisiách zameranú na znečisťujúce látky v ovzduší vs. EU ETS pri zohľadňovaní emitovanie skleníkových plynov. Reforma podporí znižovanie emisií skleníkových plynov z výrobných ekonomických činností, u ktorých sa buď (1) preukázalo, že sú v súlade s medzinárodne uznávanou metódou určovania prechodu na prechod na nízkohlídové hospodárstvo, alebo (2), ktoré sú nižšie ako priemerné globálne emisie (na základe výkonnostnej emisnej normy určenej medzinárodne uznávanými údajmi) pre túto hospodársku činnosť.
Adaptácia na zmenu klímy		X	Podporované aktivity vyplývajúce z investície budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení, a dekarbonizačných stratégií. Investície pozitívne ovplyvnia adaptáciu na zmenu klímy v sektore priemyslu, nakoľko znížia emisie skleníkových plynov.
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Podporované aktivity vyplývajúce z prijatia reformy budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení. V konkrétnych opatreniach budú identifikované a riadené aj riziká spojené s kvalitou vody a / alebo spotrebou vody na príslušnej

			úrovni a budú zodpovedať požiadavkám právnych predpisov EÚ o vode.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Prostredníctvom investície sa bude vykonávať lepšia prevencia vzniku odpadu a využívanie environmentálne vhodnejších materiálov a surovín. Cieľom bude aby sa aspoň 70 % (hmotnostných) nebezpečného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii odpadu z EÚ 17 05 04 v zozname odpadov EÚ), ktorý vznikne počas rekonštrukcií, pripraví na opätovné použitie alebo odoslané na recykláciu alebo iné zhodnotenie materiálu, prípadne že budú zastarané technológie riešené v súlade s požiadavkami príslušnej legislatívy.
Prevencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Podporované aktivity vyplývajúce z prijatia reformy budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení, a dekarbonizačných stratégií. Prostredníctvom opatrení dôjde k zníženiu emisií do ovzdušia v sektore priemyslu. Aby sa zabránilo nepriamym dopadom, investícia bude dbať na princípy znižovania emisií do ovzdušia a vody v rozmedzí BAT stanovených v BREF pre príslušný typ výroby / služieb. Prípadne v súlade s nariadením REACH (registrácia, hodnotenie, autorizácia a obmedzenie chemických látok) (1272/2008 / ES) a nariadením RoHS (obmedzenie nebezpečných látok) (2002/95 / ES) a bude podporovať implementáciu uznávaných systémov environmentálneho manažérstva (ISO 14001, EMAS alebo ekvivalent).
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Podporované aktivity vyplývajúce z prijatia reformy budú mať pozitívny vplyv na zmiernenie

			zmeny klímy a budú prijaté v zmysle platných národných a európskych nariadení, a dekarbonizačných stratégií. Investície prispievajú k ochrane ekosystémov prostredníctvom zníženia znečistenia ovzdušia. Reforma podporuje posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA) a bude implementovaná v súlade so smernicami EÚ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2014/52 / EÚ) a s akýmkoľvek potrebnými zmierňovacími opatreniami na ochranu biodiverzity / ekosystémov, najmä v prípadoch ako je svetové dedičstvo UNESCO a kľúčové oblasti biodiverzity (KBA). Pre miesta / prevádzky nachádzajúce sa v oblastiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane siete chránených území Natura 2000, ako aj ďalších chránených území) zaisťuje, že bude vykonané príslušné hodnotenie v súlade s ustanoveniami stratégie EÚ v oblasti biodiverzity (KOM (2011) 244), smernice o vtákoch (2009/147 / ES) a smernice o biotopoch (92/43 / EHS) (alebo iné rovnocenné národné ustanovenia alebo medzinárodné normy).
--	--	--	--

8.5 Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov SIŽP naviazaných na dekarbonizáciu

Nové budovy

Časť 1 kontrolného zoznamu dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	Áno	Nie	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uvedte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy	X		
Adaptácia na zmenu klímy	X		
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Inštalované spotrebiče budú doložené údajovými listami výrobkov, prípadne certifikátom budovy. Všetky príslušné spotrebiče vody (sprchové riešenia, sprchy, kohútiky, WC, WC misy a splachovacie nádržky, pisoárové

			misy a splachovacie nádržky, vane) musia patriť do dvoch najlepších tried spotreby vody podľa platného značenia v EÚ (EU Water Label - http://www.europeanwaterlabel.eu/). Pokiaľ nie je stavba predmetom schválenia procesu EIA, budú počas stavby/rekonštrukcie identifikované a riadené environmentálne riziká vytvorením plánu akým spôsobom im predchádzať a ako ich riešiť.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie	X		
Prevencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy	X		
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Najmenej 70 % všetkých výrobkov z dreva použitých v novej konštrukcii na konštrukcie, obklady a povrchové úpravy bude recyklovaných / opätovne použitých, alebo pochádzajú z trvalo udržateľne obhospodarovateľných lesov, ako sú certifikované certifikačnými auditmi tretích strán vykonávanými akreditovanými certifikačnými orgánmi, napr. Normy FSC / PEFC alebo ekvivalentné normy. Stavebné práce sa nebudú uskutočňovať v oblastiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane siete chránených oblastí Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ďalších chránených oblastí). Ak by boli stavebné práce uskutočnené v oblastiach citlivých na biodiverzitu, bude sa vyžadovať súlad s článkom 6 ods. 3 a článkom 12 smernice o biotopoch a článkom 5 smernice o vtákoch. Tam kde je to podľa platnej legislatívy potrebné bude stavba predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), alebo skríningu v súlade so smernicou EIA.

Časť 2 kontrolného zoznamu dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

Otázky	Nie	Vecné odôvodnenie
Zmiernenie zmeny klímy: Očakáva sa, že opatrenie povedie k značným emisiám skleníkových plynov?	X	Investícia je oprávnená na intervenčné pole 025ter v prípade ak dosiahne úspory primárnej energie o 20 % nižšie ako NZEB v prílohe k nariadeniu RRF s koeficientom zmeny klímy 40 %. Pokiaľ budova uvedené úspory nedosiahne bude označená koeficientom zmeny klímy 0 %. Princíp „výrazne nenarušiť“ je v rovnakom znení platný aj pre obnovu budov, ktorá spadá pod intervenčné pole 027 s 100 % klimatickým koeficientom. Neočakáva sa, že investícia povedie k významným emisiám skleníkových plynov, pretože má potenciál na zníženie spotreby energie, zvýšenie energetickej účinnosti, čo vedie k

		podstatnému zlepšeniu energetickej hospodárnosti dotknutých budov a k výraznému zníženiu emisií skleníkových plynov. Investícia bude okrem iného zahŕňať investície do energetickej efektívnych opatrení ako sú vykurovacie systémy na plynových kondenzačných kotlov, pričom inštalácia plynových zariadení bude musieť viesť k dosiahnutiu úrovne výstavy novej budovy v minimálne v štandarde NZEB. - Tieto kotly zodpovedajú triede A, ktorá je pod najvyššími dvoma triedami energetickej účinnosti. Investícia bude požadovať účinnejšie alternatívy (predovšetkým tepelné čerpadlá tried A++ a A+), ale vzhľadom na architektúru budov nie je možné inštalovať všade spoločné tepelné čerpadlá a ako najefektívnejšie z hľadiska nákladov, energie a emisií sú v takýchto objektoch plynové kondenzačné kotly triedy A. Jedná sa teda o realizáciu technologicky uskutočniteľnej alternatívy. Popri inštalácii týchto kotlov bude toto opatrenie zahŕňať aj možnú inštaláciu solárnych fotovoltických a fototerminických panelov. Inštalácia solárnych termálnych a fotovoltických zariadení je oprávnená na intervenčné pole 029 v prílohe k nariadeniu RRF s koeficientom zmeny klímy 100 %. Inštalácia geotermálnych zariadení je oprávnená na intervenčné pole 032 v prílohe k nariadeniu RRF s koeficientom zmeny klímy 100 %.
Adaptácia na zmenu klímy: Očakáva sa, že opatrenie povedie k zvýšenému nepriaznivému vplyvu súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na samotné opatrenie alebo na ľudí, prírodu či majetok?	X	Fyzické klimatické riziká, ktoré by mohli byť pre toto opatrenie významné, boli vyhodnotené v rámci Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (schválená v roku 2018). Investícia vyžaduje, aby hospodárske subjekty, ktoré budú opatrenie vykonávať, zabezpečili optimalizáciu technických systémov v renovovaných budovách tak, aby obyvateľom poskytovali tepelný komfort aj pri extrémnych teplotách. Bude sa vykonávať skríning klimatických rizík pri stavbe a tieto riziká budú vzaté do úvahy (napr. zmeny v záplavových územiach vplyvom zmeny klímy).
Prechod na obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie: Očakáva sa, že opatrenie: i) povedie k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo ii) povedie k významnej neefektívnosti priameho alebo nepriameho využívania akéhokoľvek prírodného zdroja v ktorejkoľvek fáze jeho životného cyklu, ktorá nie je minimalizovaná primeranými opatreniami, alebo	X	Vďaka schváleniu navrhovanej zmeny stavebného zákona, ktorým sa bude vykonávať lepšia prevencia vzniku stavebného odpadu, ako aj využívanie kvalitnejších a environmentálne vhodnejších materiálov. Opatrenie vyžaduje, aby hospodárske subjekty vykonávajúce výstavbu budov zabezpečili najmenej 70 % (hmotnosť) zdravotne nezávadného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v Európskom zozname odpadov rozhodnutím 2000/532 / ES) vyprodukované na stavenisku budú pripravené na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu v súlade s hierarchiou odpadu a so stavebným a demolačným odpadom EÚ. Technické špecifikácie zariadení na výrobu obnoviteľnej energie, ktoré je možné inštalovať, sú súčasťou špecifikácií programu Zelená úsporám, ktorý sa na Slovensku realizuje už

iii) spôsobí významné a dlhodobé poškodenie životného prostredia v súvislosti s obehovým hospodárstvom?		viacero rokov a spĺňa prísne kritériá energetickej a environmentálnej efektívnosti, aj čo sa týka ich životnosti, opraviteľnosti a recyklovateľnosti. Subjekty obmedzia vznik odpadu v procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciou v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní s odpadom zo stavieb a demolácií. Návrhy budov a stavebné techniky podporia cirkulárnosť, najmä s odkazom na ISO 20887 alebo iné EÚ a národné normy.
Prevenčia a kontrola znečisťovania: Očakáva sa, že opatrenie povedie k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody alebo pôdy?	X	Nepredpokladá sa, že opatrenie povedie k významnému zvýšeniu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody alebo pôdy, pretože: - Zhotovitelia vykonávajúci výstavbu novej budovy sú povinní zabezpečiť, aby stavebné prvky a materiály použité pri výstavbe budov, neobsahovali nebezpečné a toxické látky (zoznam látok podliehajúcich autorizácii stanoveného v prílohe XIV k Nariadeniu (EK) č. 1907/2006). - Budú prijaté opatrenia na zníženie hluku, prachu a emisií znečisťujúcich látok počas rekonštrukčných prác.

Pri investíciách do výstavby budov sa zabezpečí, aby prípravná časť (napr. špecifikácie tendrov) ako aj implementácia zakomponovali opatrenia, vyplývajúce z požiadavky zabezpečenia súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Týka sa to napríklad požiadaviek, ktoré musia byť splnené pri výmene vykurovacích systémov na báze uhlia/oleja a zastaraných plynových kotlov na plynové kondenzačné kotly, ako aj opatrení spojených s cieľom obehového hospodárstva pri prevenciu vzniku a recykláciu stavebného odpadu.

Obnova budov

Časť 1 kontrolného zoznamu dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“	Áno	Nie	Ak ste zvolili možnosť „nie“, uvedte odôvodnenie
Zmiernenie zmeny klímy	X		
Adaptácia na zmenu klímy	X		
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Plánované rekonštrukcie budov, vrátane výmeny kúrenia a chladenia budú mať zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame účinky počas životného cyklu. Nie sú identifikované žiadne riziká zhoršenia životného prostredia súvisiace so zachovaním kvality vody a vodných tokov. Rekonštrukcia môže mať pozitívny vplyv na lepšie hospodárenie s vodou a zníženie jej spotreby.

Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie	X		
Prevenia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy	X		
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame účinky počas životného cyklu. Stavebné práce sa nebudú uskutočňovať v oblastiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane siete chránených oblastí Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ďalších chránených oblastí). Ak áno, bude sa vyžadovať súlad s článkom 6 ods. 3 a článkom 12 smernice o biotopoch a článkom 5 smernice o vtákoch. Tam kde je to podľa platnej legislatívy potrebné bude stavba predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), alebo skríningu v súlade so smernicou EIA.

Časť 2 kontrolného zoznamu dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

Otázky	Nie	Vecné odôvodnenie
Zmiernenie zmeny klímy: Očakáva sa, že opatrenie povedie k značným emisiám skleníkových plynov?	X	Investícia je oprávnená pre intervenčné pole 026bis v prílohe k nariadeniu RRF s koeficientom zmeny klímy 100 %. Princíp „výrazne nenarušiť“ je v rovnakom znení platný aj pre obnovu budov, ktorá spadá pod intervenčné pole 027 s 100 % klimatickým koeficientom. Obnova budov sa bude zhodovať s požiadavkami Energy Performance of Buildings Directive (EPBD). Neočakáva sa, že investícia povedie k významným emisiám skleníkových plynov, pretože je zameraná a má potenciál na zníženie spotreby energie a zvýšenie energetickej účinnosti. Vo výsledku to vedie k podstatnému zlepšeniu energetickej hospodárnosti dotknutých budov a k výraznému zníženiu emisií skleníkových plynov. Rekonštruované budovy nebudú podporovať tvorbu emisií skleníkových plynov, pretože: - Budovy sa nebudú využívať k ťažbe, skladovaniu, preprave alebo výrobe fosílnych palív. - Program obnovy má potenciál na zníženie spotreby energie, zvýšenie energetickej účinnosti, čo vedie k podstatnému zlepšeniu energetickej hospodárnosti dotknutých budov a má vplyv na výrazné zníženie emisií skleníkových plynov Ako taká prispeje k národnému cieľu zvýšenia energetickej účinnosti stanovenému v súlade so Smernicou o energetickej efektívnosti (2012/27 / EÚ)

		a stanovenými národnými príspevkami k plneniu Parížskej dohody o klíme. Renovácie budú podporovať (tam kde je to vhodné a ekonomicky výhodné) inštaláciu solárnych FV panelov ako súčasť renovácií budov a zavádzanie nízko uhlíkových alternatív ako sú tepelné čerpadlá.
Adaptácia na zmenu klímy: Očakáva sa, že opatrenie povedie k zvýšenému nepriaznivému vplyvu súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na samotné opatrenie alebo na ľudí, prírodu či majetok?	X	Klimatické riziká vyplývajúce zo zmeny klímy budú riešené v súlade so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (schválená v roku 2018) a na ňu nadväzujúcim Národným akčným plánom pre adaptáciu. Rekonštrukcie budú optimalizované na poskytovanie termálneho komfortu svojim užívateľom, pri ich plánovaní sa budú brať do úvahy riziká (extrémne teploty, odolnosť stavby. Renovácie budú podporovať (tam kde je to vhodné a ekonomicky výhodné) inštalovanie prvkov zelenej infraštruktúry pre chladenie a manažment vody. Bude sa vykonávať skríning klimatických rizík pri renovácii a tieto riziká budú vzaté do úvahy (napr. zmeny v záplavových územiach vplyvom zmeny klímy). Nepredpokladajú sa významné negatívne priame a primárne nepriame účinky opatrenia počas jeho životného cyklu na tento environmentálny cieľ.
Prechod na obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie: Očakáva sa, že opatrenie: i) povedie k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo ii) povedie k významnej neefektívnosti priameho alebo nepriameho využívania akéhokoľvek prírodného zdroja v ktorejkoľvek fáze jeho životného cyklu, ktorá nie je minimalizovaná primeranými opatreniami, alebo iii) spôsobí významné a dlhodobé poškodenie životného prostredia v súvislosti s obehovým hospodárstvom?	X	Opatrenia na renováciu budov budú plniť ciele obehového hospodárstva v súlade s princípom „výrazne nenarušiť“. Reforma stavebného zákona (komponent 2) vytvorí rámec pre prevenciu vzniku stavebného odpadu, ako aj využívanie kvalitnejších a environmentálne vhodnejších materiálov. Renovácia budov bude v súlade s cieľom zabezpečenia toho, že minimálne 70 % odpadu na ktorý sa nevzťahujú výnimky (kategória 17 05 04 v Európskom zozname odpadov podľa Rozhodnutia 2000/532/ES) bude pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu vrátane operácií zasypávania pomocou odpadu, ako náhrady za iné materiály, v súlade s hierarchiou odpadu a Protokolom EÚ o nakladaní s odpadmi zo stavieb a demolácií. Návrhy budov a použité stavebné techniky podporia obehové hospodárstvo v kontexte ISO 20887 alebo iných štandardov na posudzovanie demontovateľnosti alebo prispôsobivosti budov ktoré preukážu, že sú navrhnuté tak, aby boli efektívnejšie z hľadiska zdrojov, prispôsobiteľné, flexibilné a demontovateľné, aby umožnili opätovné použitie a recykláciu. Technické špecifikácie zariadení na výrobu energie z OZ ktoré budú inštalované tam, kde je to technicky možné a ekonomicky výhodné budú spĺňať kritériá energetickej a environmentálnej efektívnosti. Tak čo sa týka ich životnosti, opraviteľnosti a recyklovateľnosti.
Prevencia a kontrola znečisťovania: Očakáva sa, že opatrenie povedie k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody alebo pôdy?	X	Pri rekonštrukcii budov sa nepredpokladá zvýšená produkcia emisií do ovzdušia, vody alebo pôdy. - Výmena starých neefektívnych vykurovacích systémov povedie k zníženiu emisií do ovzdušia a bude mať vplyv na zlepšení verejného zdravia (hlavne v oblastiach, kde dochádza k prekročeniu normy EÚ pre kvalitu ovzdušia stanovené v smernici 2008/50/EÚ).

	- Prevádzkovatelia vykonávajúci renováciu sú povinní zabezpečiť, aby stavebné prvky a materiály použité pri renovácii budov, neobsahovali nebezpečné a toxické látky (zoznam látok podliehajúcich autorizácii stanoveného v prílohe XIV k Nariadeniu (EK) č. 1907/2006). - Prevádzkovatelia vykonávajúci renovácie sú povinní zabezpečiť, aby stavebné prvky a materiály použité pri renovácii budov, ktoré môžu prísť do styku s obyvateľmi, emitovali menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo zložky a menej ako 0,001 mg kategórie 1A. a 1B karcinogénnych prchavých organických zlúčenín na m³ materiálu alebo zložky a v súlade s testovaním podľa CEN/TS 16516 a ISO 16000-3 alebo inými porovnateľnými štandardizovanými skúšobnými podmienkami a metódami stanovenia limitov. - Budú prijaté opatrenia na zníženie hluku, prachu a emisií znečisťujúcich látok počas rekonštrukčných prác. Pokiaľ sa nová stavba bude nachádzať na potenciálne kontaminovanom mieste (brownfield), bolo dané miesto predmetom skúmania potenciálnych kontaminantov (napríklad pomocou normy ISO 18400).
--	---

Pri investíciách do obnovy budov sa zabezpečí, aby prípravná časť (napr. špecifikácie tendrov) ako aj implementácia zakomponovali opatrenia, vyplývajúce z požiadavky zabezpečenia súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Týka sa to napríklad požiadaviek, ktoré musia byť splnené pri výmene vykurovacích systémov na báze uhlia/oleja a zastaraných plynových kotlov na plynové kondenzačné kotly, ako aj opatrení spojených s cieľom obehového hospodárstva pri prevenciu vzniku a recykláciu stavebného odpadu.

Vozidlá

Časť 1 kontrolného zoznamu dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	Án o	Nie	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uveďte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu. V prípade investícií do technického vybavenia zariadenia budú dodržané kritériá zeleného verejného obstarávania. Obnova vozového parku nemá signifikantný negatívny vplyv na klimatickú zmenu. Pre vozidlá kde existuje nízkoemisná alternatíva je potrebné zohľadniť maximálne množstvo emisií 50g/km of CO ₂ .
Adaptácia na zmenu klímy		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu.

			V prípade investícií do technického vybavenia zariadenia budú dodržané kritériá zeleného verejného obstarávania. Obnova vozového parku nemá signifikantný negatívny vplyv na klimatickú zmenu. Pre vozidlá kde existuje nízkoemisná alternatíva je potrebné zohľadniť maximálne množstvo emisií 50g/km of CO ₂ .
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu. V prípade výmeny technického vybavenia daného zariadenia sa spracovanie odpadu bude riadiť podľa platnej SR legislatívy, vyhlášky č. 371/2015 Z. z.
Prevencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu. Budú zavedené opatrenia na nakladanie s odpadom vo fáze používania (údržba) aj na konci životnosti vozidla, vrátane možnosti opätovného použitia a recyklácie batérií a elektroniky (najmä kritických surovín v nich) v súlade s klasifikáciou typu odpadu. Zohľadnené budú aj výrobné vplyvy a dôraz bude kladený nato, aby každé zošrotované auto bolo spracované autorizovaným zariadením na spracovanie (ATF) podľa smernice o vozidlách po dobe životnosti (2000/53 / ES), čo sa preukazuje certifikátom.
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predpokladaný vplyv na uvedený environmentálny cieľ, pričom sa zohľadňujú priame aj primárne nepriame účinky počas celého životného cyklu. Bude zachovaný súlad s platnými právnymi predpismi EÚ, napr. súlad s požiadavkami normy EURO IV.

Investície do nákupu IT

Časť 1 kontrolného zoznamu – dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“

<i>Uvedte, ktoré z týchto environmentálnych cieľov si vyžadujú vecné posúdenie opatrenia z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“</i>	Áno	Nie	<i>Ak ste zvolili možnosť „nie“, uvedte odôvodnenie</i>
Zmiernenie zmeny klímy		X	IT a Data-riešenia majú nepriamy vplyv na znižovanie emisií skleníkových plynov, keďže znižujú náklady na cestovanie, kancelárske priestory a administratívu. Pri výbere riešení sa bude brať do úvahy spotreba energie a kde je to možné, bude sa podporovať využívanie certifikátov zelenej energie.

			Emisie, ktoré sú súčasťou výroby hardvéru a poskytovania digitálnych služieb, sa budú riešiť prostredníctvom prísneho uplatňovania environmentálnych kritérií pre zelené verejné obstarávanie, ako sú definované a odporúčané PRACOVNÝM DOKUMENTOM ZAMESTNANCOV KOMISIE: Kritériá EÚ pre verejné obstarávanie pre príslušné oblasti.
Adaptácia na zmenu klímy		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame vplyvy počas celého životného cyklu. Vplyvy, ktoré sú súčasťou výroby hardvéru a poskytovania digitálnych služieb a vplyvy po skončení životnosti zariadení/hardvéru, sa budú riešiť prostredníctvom prísneho uplatňovania environmentálnych kritérií pre zelené verejné obstarávanie
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame vplyvy počas celého životného cyklu. Vplyvy, ktoré sú súčasťou výroby hardvéru a poskytovania digitálnych služieb a vplyvy po skončení životnosti zariadení/hardvéru, sa budú riešiť prostredníctvom prísneho uplatňovania environmentálnych kritérií pre zelené verejné obstarávanie.
Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie		X	Pri investíciách do materiálového vybavenia budú vyžadované a plnené podmienky zeleného verejného obstarávania. Prvoradý princíp je nákup energeticky účinných zariadení so zníženým environmentálnym vplyvom, pričom existujú možnosti na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie hodnotenie materiálu. Pri investíciách sa bude postupovať podľa odporúčaní pre danú skupinu produktov, tak ako ich definuje EÚ a Slovenská republika: Kritériá GPP EÚ pre počítače a monitory: https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/toolkit/computers%20and%20monitors/SK.pdf Kritériá GPP EÚ pre zobrazovacie zariadenia: https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/imaging/SK.pdf
Prevenencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame vplyvy počas celého životného cyklu. Vplyvy, ktoré sú súčasťou výroby hardvéru a poskytovania digitálnych služieb a vplyvy po skončení životnosti zariadení/hardvéru, sa budú riešiť prostredníctvom prísneho uplatňovania environmentálnych kritérií pre zelené verejné obstarávanie

Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov		X	Činnosť podporovaná opatrením má zanedbateľný predvídateľný vplyv na tento environmentálny cieľ, berúc do úvahy priame aj primárne nepriame vplyvy počas celého životného cyklu. Vplyvy, ktoré sú súčasťou výroby hardvéru a poskytovania digitálnych služieb a vplyvy po skončení životnosti zariadení/hardvéru, sa budú riešiť prostredníctvom prísneho uplatňovania environmentálnych kritérií pre zelené verejné obstarávanie.
---	--	---	--

9 Míľniky, ciele a časový rozvrh

9.1 Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry

- Míľnik 1: Ukončenie spaľovania hnedého uhlia v Slovenských elektrárnach na základe uznesenia vlády 336/2019 do 31. decembra 2023.

9.2 Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu

- Míľnik 1: Ukončenie implementácie projektov spolu-financovaných z RRF do Q4 2025.
- Cieľ 1: Za prvý polrok 2026 znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 1,23 mil. ton eqCO₂.

9.3 Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov SIŽP naviazaných na dekarbonizáciu

- Míľnik 1: Ukončenie navrhnutých investičných aktivít podporujúcich jednotlivé činnosti SIŽP

10 Financovanie a náklady

Vid' priložený excel.

10.1 Reforma 1: Ukončenie podpory spaľovania hnedého uhlia v elektrárni Nováky a transformácia regiónu Hornej Nitry – 0 mil. EUR

Reforma z plánu obnovy bude podporená investíciou zameranou na modernú transformáciu regiónu Hornej Nitry. Približne polovica z 459 mil. z Fondu pre spravodlivú transformáciu bude určená práve pre tento región. Rovnako tak sa očakáva aj ďalšie financovanie z EŠIFov a to napríklad z operačného programu Integrovaná infraštruktúra a operačného programu Ľudské zdroje. Konkrétna alokácia týchto operačných programov pre región Hornej Nitry ešte nebol stanovený.

10.2 Reforma 2: Nákladovo efektívne zníženie emisií v priemysle – 0 mil. EUR

10.3 Reforma 3: Novelizácia zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania – 0 mil. EUR

10.4 Investícia 1: Dekarbonizácia priemyslu – 363 mil. EUR

Dekarbonizačná schéma pre priemyselné podniky formou výmeny technológie je vypočítaná za základe potenciálnej ceny zníženia emisií v prípade podpory konkrétnych projektov v rámci modelového príkladu, ktorá by bola 8,9 € za tonu eqCO₂ počas celej životnosti projektu (min. 30 rokov) rátajúc s 5 % diskontnou sadzbou. Táto suma zohľadňuje nárast sekundárnych emisií. Pri alokácii 340 mil. eur by sa očakávalo ročné zníženie na úrovni 2 739 835 ton ekvivalentu CO₂. Za pol rok to je 1 369 917 ton ekvivalentu CO₂. Časť alokácie je určená pre administratívne náklady a réžiu súťažnej aukčnej schémy, ktorá bude z tejto investície realizovaná.

10.5 Investícia 2: Zabezpečenie fungovania procesov Slovenskej inšpekcie životného prostredia naviazaných na dekarbonizáciu – 5 mil. EUR

Celková investícia je určená na pokrytie rekonštrukcie kancelárskych priestorov, výmenu vozového parku a na ostatné výdavky spojené so zabezpečením technického vybavenia. Časť alokácie je určená pre administratívne náklady potrebné pre realizáciu tejto investície.